PVN atmaksa Latvijas uzņēmumiem

2010.gada 25.novembrī

Marina Kuzenko
VID NP Netiešo nodokļu
metodikas daļas vadītāja

PVN pārmaksu atmaksas kārtība

Regulē:

- Likums “Par nodokļiem un nodevām”;
- Likums “Par pievienotās vērtības nodokli”, īpaši uzmanība jāpievērš likuma Pārejas noteikumu 63. un 64.punktiem;
- Ministru kabineta 2000.gada 18.aprīļa noteikumi Nr.149 “Kārtība, kādā kārtējie nodokļu maksājumi un nokavētie nodokļu maksājumi tiek ieskaitīti budžetā”.

Likuma “Par pievienotās vērtības nodokli” Pārejas noteikumu **63.punkts** ir attiecināms uz pārmaksāto pievienotās vērtības nodokļa summu, kas izveidojusies par taksācijas periodiem **līdz 2010.gada 30.jūnijam**.

Savukārt saskaņā ar likuma “Par pievienotās vērtības nodokli” Pārejas noteikumu **64.punktu** pārmaksātā pievienotās vērtības nodokļa summa, kas izveidojusies, **sākot ar 2010.gada 1.jūliju**, tiek atmaksāta saskaņā ar likuma “Par pievienotās vērtības nodokli” 12.panta 12^{2}., 12^{3}., 12^{4}., 12^{5}., 12^{6}., 12^{7}., 12^{8}., 12^{9}., 12^{10}. un 12^{11}.daļu.

Likuma „Par nodokļiem un nodevām” 2.panta otrā daļa nosaka, ka minētais likums **attiecas uz visiem nodokļiem un nodevām, ja konkrētā nodokļa likums neparedz citu, konkrētā nodokļa vai nodevas specifikai atbilstošu kārtību, kura nedrīkst būt pretrunā ar šo likumu**.

Tādēļ pārmaksātās pievienotās vērtības nodokļa summas atmaksas kārtību regulē arī likums “Par nodokļiem un nodevām”, ciktāl likums “Par pievienotās vērtības nodokli” neparedz citu kārtību.

PVN pārmaksu summas, kas izveidojusies līdz 30.06.2010, atmaksa

Sākot ar 2010.gada 1.jūliju, pārmaksāto pievienotās vērtības nodokļa summu, kas izveidojusies līdz 2010.gada 30.jūnijam, atmaksā, pamatojoties uz likuma “Par pievienotās vērtības nodokli” Pārejas noteikumu 63.punktu.

PVN pārmaksu summas, kas izveidojusies līdz 30.06.2010, atmaksa

Likums “Par pievienotās vērtības nodokli” **neparedz** pārmaksātās pievienotās vērtības nodokļa summas, kas ir izveidojusies par taksācijas periodiem līdz 2010.gada 30.jūnijam, **automātisku pārcelšanu uz nākamo taksācijas periodu**

PVN pārmaksu summas, kas izveidojusies līdz 30.06.2010, atmaksa

Pamatota iesnieguma iesniegšana

Nodokļu maksātājs var lūgt VID pārmaksāto PVN summu atmaksāt norādītajā bankas kontā 30 dienu laikā pēc pieprasījuma saņemšanas un nodokļu administrēšanas pasākumu veikšanas (likuma "Par pievienotās vērtības nodokli" Pārejas noteikumu 63.punkts)

Nodokļu maksātājs var lūgt pārmaksāto PVN summu novirzīt nokavēto vai kārtējo nodokļu maksājumu segšanai saskaņā ar likuma "Par nodokļiem un nodevām" 28.panta otro daļu (arī tekošo PVN maksājumu segšanai)

PVN pārmaksu summas, kas izveidojusies līdz 30.06.2010, atmaksa

Saskaņā ar likuma "Par nodokļiem un nodevām" 28.panta ceturto daļu VID ir pienākums bez nodokļu maksātāja iesnieguma izveidojušos pārmaksu novirzīt nokavēto maksājumu segšanai.

Saskaņā ar likuma "Par nodokļiem un nodevām" 23.pantu VID ir tiesības veikt nodokļu revīziju (auditu), precizēt pievienotās vērtības nodokļa deklarācijā norādāmās summas un pievienotās vērtības nodokļa aprēķinus un uzlikt soda naudu.

NM iesniedz VID pieprasījumu brīvā formā (papīra formā vai elektroniski)

VID veic datu ticamības novērtējumu

PVN pārmaksa **nav** akceptēta

NM tiek nosūtīts lēmums par atteikumu

PVN pārmaksa **ir** akceptēta

VID atmaksā PVN pārmaksu NM uz kontu, vispirms sedzot nokavēto nodokļu maksājumus, vai pārceļ kārtējo nodokļu, nokavēto nodokļu maksājumu segšanai saskaņā ar NM pieprasījumu

Lēmums tiek nosūtīts pa pastu, kā arī NM ar norēķinu stāvokli var iepazīties Elektroniskās deklarēšanas sistēmas (EDS) Nodokļu maksātāja deklarēšanas apakšsistēmā (NMDS) Budžeta maksājumu nomaksas stāvoklis

Nodokļu maksātājs ir tiesīgs pieprasīt pārmaksāto PVN summu, kas ir izveidojusies par taksācijas periodiem līdz 2010.gada 30.jūnijam, ievērojot likuma „Par nodokļiem un nodevām" 16.panta 10.punktā noteikto trīs gadu termiņu.

PVN pārmaksu summas, kas izveidojusies pēc 01.07.2010, atmaksa

Likuma “Par pievienotās vērtības nodokli” Pārejas noteikumu **64.punkts** nosaka, ka pārmaksātā PVN summa, kas izveidojusies, **sākot ar 2010.gada 1.jūliju**, tiek atmaksāta saskaņā ar likuma “Par pievienotās vērtības nodokli” 12.panta 12^{2}., 12^{3}., 12^{4}., 12^{5}., 12^{6}., 12^{7}., 12^{8}., 12^{9}., 12^{10}. un 12^{11}.daļu

PVN pārmaksu summas, kas izveidojusies pēc 01.07.2010, atmaksa

PVN deklarācijas iesniegšana

(12.panta 12^3.daļa)

VID 30 dienu laikā pārbauda

Novirza uz nākošajiem taksācijas periodiem līdz taksācijas gada beigām

PVN pārmaksu summas, kas izveidojusies pēc 01.07.2010, atmaksa

Ja ir citu nodokļu parādi

Pirms pārmaksas pārcelšanas sedz kārtējos nodokļu maksājumus, citu nodokļu parādus

Novirza uz nākošajiem taksācijas periodiem līdz taksācijas gada beigām

Beidzoties taksācijas gadam atmaksā uz norēķinu kontu

PVN pārmaksu summas, kas izveidojusies pēc 01.07.2010, atmaksa

Atmaksā **ātrāk**, **negaidot gada beigas**, ja:

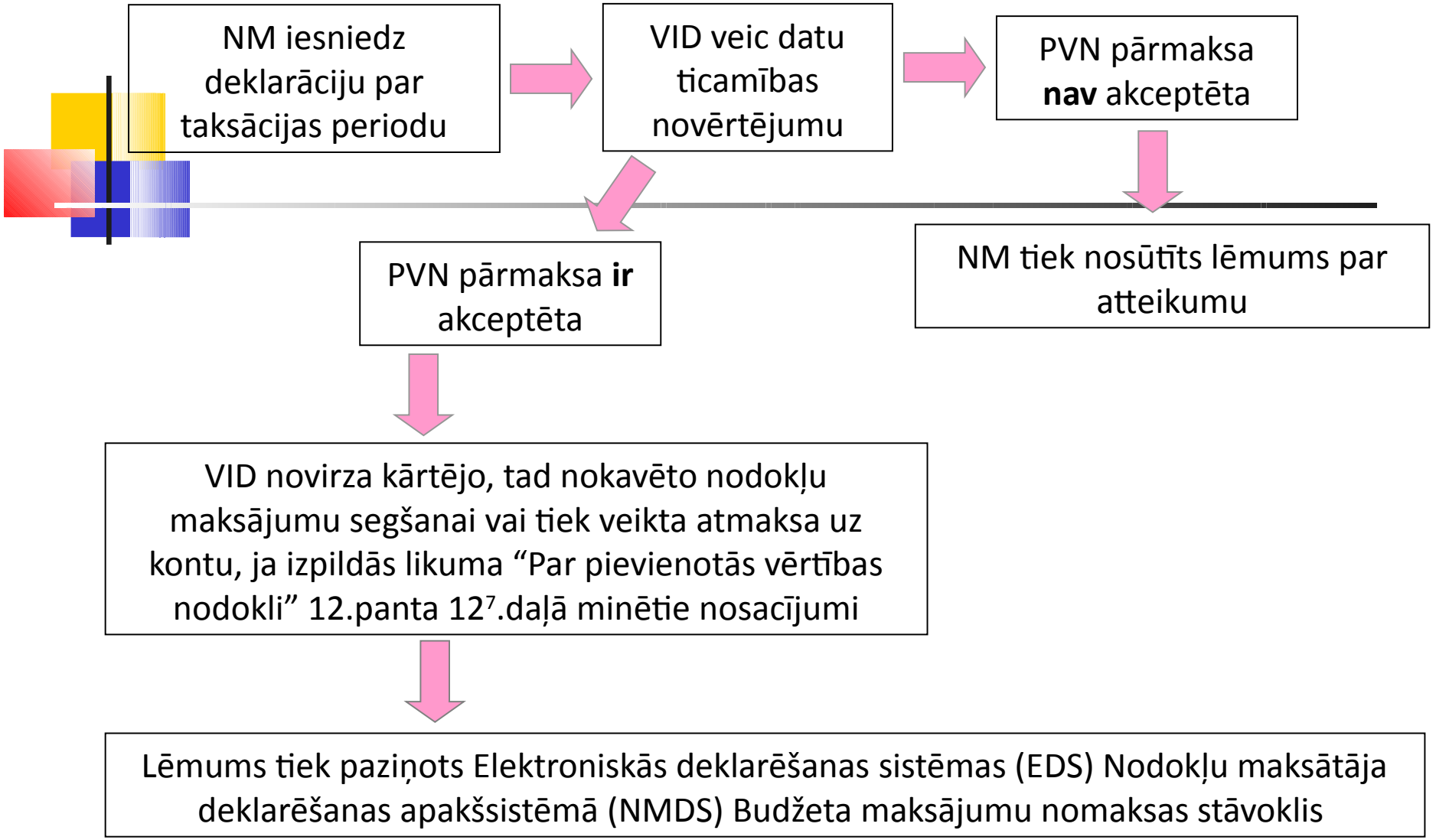
1) apliekamās personas ar nodokļa 0 procentu likmi apliekamo darījumu un to darījumu, kuru veikšanas vieta nav iekšzeme, apjoms ir vismaz 90 procenti no kopējās ar nodokli apliekamo darījumu vērtības;

2) pārmaksātā nodokļa summa pārsniedz 1000 latu un apliekamās personas ar nodokļa 0 procentu likmi, 10 procentu likmi apliekamo darījumu vai to darījumu, kuru veikšanas vieta nav iekšzeme, apjoms ir vismaz 20 procenti no kopējās ar nodokli apliekamo darījumu vērtības;

3) pārmaksātā nodokļa summa pārsniedz 100 latu un ir izveidojusies par pamatlīdzekļiem;

4) pārmaksātā nodokļa summa pārsniedz 1000 latu un ir izveidojusies par precēm, kas iegādātas, un pakalpojumiem, kas saņemti, lai nodrošinātu darījumus ar kokmateriāliem;

5) pārmaksātā nodokļa summa pārsniedz 15 000 latu.

NM iesniedz deklarāciju par taksācijas periodu
VID veic datu ticamības novērtējumu
PVN pārmaksa **nav** akceptēta
NM tiek nosūtīts lēmums par atteikumu
PVN pārmaksa **ir** akceptēta
VID novirza kārtējo, tad nokavēto nodokļu maksājumu segšanai vai tiek veikta atmaksa uz kontu, ja izpildās likuma "Par pievienotās vērtības nodokli" 12.panta 12^7.daļā minētie nosacījumi
Lēmums tiek paziņots Elektroniskās deklarēšanas sistēmas (EDS) Nodokļu maksātāja deklarēšanas apakšsistēmā (NMDS) Budžeta maksājumu nomaksas stāvoklis

Grozījumi likumā “Par pievienotās vērtības nodokli”, kas stājušies spēkā ar 01.07.2010.

Pēc personas izslēgšanas no Valsts ieņēmumu dienesta ar pievienotās vērtības nodokli apliekamo personu reģistra, **nodokļu administrācija mēneša laikā pārmaksāto nodokļa summu novirza** nodokļa parādu, citu nodokļu, nodevu vai citu valsts noteikto maksājumu parādu segšanai.

Personai, kura ir izslēgta no Valsts ieņēmumu dienesta ar pievienotās vērtības nodokli apliekamo personu reģistra, **pēc tās pieprasījuma**, **bet ne vēlāk kā četrus mēnešus pēc tam, kad pieņemts lēmums par tās izslēgšanu** no minētā reģistra, pārmaksāto nodokļa summu atmaksā šīs personas norādītajā bankas kontā, ja pēc pārmaksātās nodokļa summas novirzīšanas joprojām ir pārmaksātā nodokļa summa.

Ja persona, kura ir izslēgta no Valsts ieņēmumu dienesta ar pievienotās vērtības nodokli apliekamo personu reģistra, **četru mēnešu laikā pēc tam, kad pieņemts lēmums par tās izslēgšanu no minētā reģistra, nav iesniegusi pieprasījumu par pārmaksātās** nodokļa summas atmaksāšanu, Valsts ieņēmumu dienests **to dzēš**.

Priekšnodokļa atskaitīšanas kārtība

- Priekšnodokļa atskaitīšanas pamatprincips noteikts likuma "Par pievienotās vērtības nodokli" 10.panta pirmās daļas 1.punktā un tas paredz, ka priekšnodokli var atskaitīt par precēm un pakalpojumiem savu ar nodokli apliekamo darījumu nodrošināšanai.

Tiesu prakse

- Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments (turpmāk – Senāts) vairākos spriedumos ir atzinis, ka priekšnodokli no budžetā maksājamās summas apliekamā persona var atskaitīt, pastāvot šādiem priekšnoteikumiem:
- 1) abi darījuma partneri uz darījuma veikšanas brīdi ir reģistrēti kā ar PVN apliekamas personas VID ar PVN apliekamo personu reģistrā;
- 2) persona ir saņēmusi preces vai pakalpojumus un normatīvo aktu prasībām atbilstošu nodokļa rēķinu;
- 3) saņemtās preces vai pakalpojumi tiek izmantoti savu ar PVN apliekamo darījumu nodrošināšanai, tas ir, tiek radīta jauna ar PVN apliekamā prece vai pakalpojums.

Tiesu prakse

- Senāts uzskata, ka tā kā priekšnodokļa atskaitīšana ir priekšrocības tiesība, obligāto priekšnoteikumu konstatēšana ir būtiska.
- Tiesības izmantot priekšnodokļa atskaitījumu ir tikai tad, ja prece (pakalpojumi) reāli saņemta, lai to izmantotu nodokļu maksātāja saimnieciskajā darbībā, radot jaunu ar PVN apliekamu preci (pakalpojumu). Proti, prece (pakalpojumi) faktiski ir saņemti, saņemti nolūkā tos izmantot saimnieciskajā darbībā. Tādējādi, vērtējams ir ne tikai attiecīgo dokumentu formālais noformējums, bet arī tajos ietvertās informācijas patiesums (Administratīvās rajona tiesas spriedums lietā Nr.A42401607 un Nr.A42456006).

Eiropas Kopienu tiesas prakse

- Eiropas Kopienu tiesas praksē ir atzīts, ka, lai būtu iespēja veikt priekšnodokļa atskaitījumus, ir jāpastāv tiešai un tūlītējai saiknei starp priekšnodokli un apliekamajiem darījumiem. Nepieciešams arī, lai PVN tiktu samaksāts par precēm un pakalpojumiem, kas patiešām nepieciešami saimnieciskās darbības un apliekamu darījumu nodrošināšanai *(sk.Eiropas nodokļi Latvijā, Latvijas Ekonomists, Ernst&Young, Rīga 2004, 49.lpp.).*

Lieta C-255/02

- C-255/02
- Rezolutīvā daļa:
- 1) *Sestā direktīva ir jāinterpretē tādējādi, ka tā iestājas pret nodokļa maksātāja tiesībām atskaitīt priekšnodokli, ja darījumi, kas piešķir šādas tiesības, ir uzskatāmi par ļaunprātīgu rīcību.*

… jautājumi ?